

HANDLINGSPLAN VED BEKYMRRINGSFULLT SKOLEFRAVÆR

Forord

Bekymringsfullt skolefravær er en stadig økende utfordring, både nasjonalt og ved skolene i Nord Østerdal. Forskning viser at tidlig oppdagelse og rask igangsettelse av tiltak, bedrer prognosen for denne elevgruppen. Det må være et mål at en større andel elever og lærlinger fullfører og består et 13-årig utdanningsløp. Satsing på forebygging og tidlig intervensjon ved bekymringsfullt skolefravær vil være viktig for å nå dette målet.

På oppdrag fra Samhandlingsteamet i Tynset kommune har ei gruppe bestående av representanter fra ulike tjenester (skole, BUP Tynset, Barneverntjenesten i NØ, Helsestasjon og PPT NØ), utarbeidet «Handlingsplan ved bekymringsfullt skolefravær».

«Handlingsplan ved bekymringsfullt skolefravær» er en veileder som er utarbeidet for å sikre at det raskt kan settes inn tiltak ved bekymring. Den definerer grensene for bekymringsfullt fravær, oppgir typiske kjennetegn og beskriver oppgaver og prosedyrer for skole og andre instanser. Handlingsplanen skal gjennomgås ved starten på hvert skoleår for ansatte og foresatte. Leder ved andre instanser må gjøre sine ansatte kjent med handlingsplanen.

Planen er en omarbeidet utgave av Oslo kommune sin veileder ved skolevegring (2009). Det er ellers hentet inspirasjon fra boka «Skolenekting», undertittel *årsaker, kartlegging og behandling*, av Børge Holden og Jan-Ivar Sállman fra 2010.

Handlingsplanen evalueres årlig og oppdateres etter hvert som gjeldende lovverk blir endret.

Tynset 2022.

Innhold:

Forord	s. 2
Opplæringsloven	s. 4
Fravær: føring og oppfølging	s. 5
Tidlige tegn på bekymringsfullt fravær	s. 6
Praktisk handlingsrekkefølge – kartlegging og tiltak	s. 7
Hjelpeinstanser	s. 8
Kartlegging av skolesituasjon (kontaktlærer)	s. 10
Informasjon fra eleven	s. 11
Informasjon fra foresatte	s. 12
Vurderingsskjema – foresatte	s. 13
Vurderingsskjema – elev	s. 16
Vurderingsskjema – lærer	s. 18
Bruk av SARS-skjemaene	s. 20
Tabell Kearney	s. 21
Forslag til tiltak som kan benyttes i samarbeidsavtalen	s. 24
Samarbeidsavtale	s. 25

“Handlingsplan ved bekymringsfullt skolefravær” er forankret i Opplæringslovens Kapittel 2 *Grunnskolen*

§ 2-1. Rett og plikt til grunnskoleopplæring

Barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring i samsvar med denne loven og tilhørende forskrifter. Plikten kan ivaretas gjennom offentlig grunnskoleopplæring eller gjennom annen, tilsvarende opplæring.

§ 15-8. Samarbeid med kommunale tjenester

Skolen skal samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlege, sosiale eller emosjonelle vanskar.

Når det er nødvendig og forholdsmessig for å ivareta ansvaret etter første ledd, kan dei samarbeidande tenestene behandle personopplysningar, inkludert særlege kategoriar av personopplysningar og opplysningar om straffbare forhold.

Fravær

Føring av fravær:

- ❖ Kontaktlærer og faglærere må daglig føre fravær.
- ❖ Kontaktlærer må til enhver tid ha oversikt over fraværet til sine elever.
- ❖ Foresatte skal melde fravær via Min skole app eller på andre måter 1. fraværsdag.
- ❖ Om fraværet strekker seg over mer enn 3 dager, skal foresatte ringe kontaktlærer/skolen.
- ❖ Dersom foresatte ikke tar kontakt, skal kontaktlærer ringe for å avklare fraværet.

Oppfølging av bekymringsfullt fravær:

- ❖ Mer enn tre enkeltdager per måned: Årsaken til fraværet undersøkes av kontaktlærer.
- ❖ Når skolefraværet begrunnes med sykdom, utenom vanlige forkjølelser, omgangssyke etc., bes foresatte kontakte lege.
- ❖ Ugyldig fravær fra enkelttimer: Foresatte informeres. Ved gjentatt ugyldig fravær innkaller skolen til møte med elev og foresatte.
- ❖ Skolens ledelse har ansvar for gjennomgang av fravær minst en gang pr. mnd.

Tidlige tegn på bekymringsfullt skolefravær

- ❖ Eleven kommer ofte for sent.
- ❖ Sporadisk fravær.
- ❖ Gjentatte episoder der eleven forsøker å unngå enkelte fag, situasjoner eller aktiviteter.
- ❖ Ønsker å ringe hjem i skoletiden eller ønsker å gå hjem i løpet av dagen.
- ❖ Foresatte tar kontakt med skolen fordi eleven gir uttrykk for å ikke ville gå på skolen.
- ❖ Foresatte blir værende lenge i overleveringssituasjoner eller vil være med inn i klasserommet/SFO utover det som er ordinær rutine.
- ❖ Foresatte ringer eleven i skoletiden gjentatte ganger for å sjekke at eleven har det bra.
- ❖ Diffuse kroppslige plager (vondt i magen/vondt i hodet etc).
- ❖ Lav terskel for sykdom/somatisering.

Praktisk handlingsrekkefølge - kartlegging og tiltak

- 1) Ved bekymringsfullt skolefravær, og/eller identifiserte tidlige tegn, lager kontaktlærer og rektor en oversikt over situasjonen med utgangspunkt i vedlegg 1 a og b, gjerne gjennom samtale med eleven.
- 2) Kontaktlærer tar kontakt med foresatte og får innspill fra dem vedrørende deres opplevelse av situasjonen med utgangspunkt i vedlegg 1 c. Ber om samtykke til drøfting i aktuelle tverrfaglige team.
- 3) **Innen èn uke** etter samtale med foresatte innkaller rektor til fagmøte i et tverrfaglig team. På bakgrunn av oversikten som er utarbeidet av skolen drøftes mulige tiltak, hvilke øvrige instanser utover PPT som kan være aktuelle å koble på (se side 12-13) og forbereder/avtaler møte med elev og foresatte.
Vurderingsskjema for skolevegring (vedlegg 2 a, b, c) og IVAS kan brukes.
- 4) **Innen 2-5 dager etter fagmøtet** innkalles foresatte og elev sammen med aktuelle instanser. Teamet avgjør hvem som har hovedansvaret, og avklarer mandat og ansvarsområde. Samarbeidsavtale skrives og følges opp/evalueres, og lagres i elevmappa.

Hjelpeinstanser:

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste:

- PP-tjenesten er kommunens rådgivende, veiledende og sakkyndige instans i spørsmål som omhandler barn og unge som har en vanskelig opplærings situasjon.
- Tjenesten gir råd om tilrettelegging av skolegangen for eleven, både faglig og sosialt, og sikre kontinuitet i tiltak over tid.
- PP-tjenesten utarbeider sakkyndig vurdering i tilfeller der det er behov for å vurdere elevens utbytte av det ordinære opplærings tilbudet (Opplæringsloven §5-1)
- I spesielle tilfeller kan det gjøres sakkyndig vurdering i forhold til fritak fra opplæringsplikten (Opplæringsloven §2-1)

Skolehelsetjenesten:

- Skolehelsetjenesten jobber for å fremme og styrke barn, unge og familiens fysiske, psykiske og sosiale helse gjennom individuelle samtaler/rutinekontroller, grupper og helseopplysning i klasser.
- Tjenesten gir råd og veiledning til foresatte for blant annet å styrke relasjoner mellom barn og deres omsorgspersoner, samt venns relasjoner.
- Skolehelsetjenesten er et tilbud ved alle skolene i Nord Østerdal, med faste tilstededager, lett tilgjengelig for elever, foresatte og lærere. Det trengs ingen henvisning.

Barneverntjenesten:

- Har ansvar for tiltak rettet mot barnets omsorgssituasjon eller atferd.
- Skolefravær kan handle om omsorgssvikt dersom foresatte tillater/godtar at barnet ikke går i grunnskolen, og heller ikke søker hjelp eller vil samarbeide med kvalifisert hjelp for å få barnet til skolen. Det kan også være tilfeller der foresatte pga. av rus mv. ikke er fysisk i stand til å få barnet på skolen.
- Skolefravær er i seg selv ikke atferd etter barnevernlovens regler. Dersom skolefraværet er en del av et større atferdsproblem, for eksempel rus, vagabondering, utagering og/eller kriminalitet kan atferden falle inn under barneverntjenestens ansvar.
- Du kan drøfte saken anonymt med barneverntjenesten dersom du er i tvil om saken bør meldes dit.
- Opplysningsplikten gjelder bare når du vurderer at barnet utsettes for alvorlig omsorgssvikt, eller at barnet viser alvorlige atferdsvansker.

- Mindre alvorlige tilfeller kan formidles til barneverntjenesten dersom foresatte og barn over 15 år samtykker.

Spesialisthelsetjenesten:

- Dersom barnet/ungdommen trenger psykisk helsehjelp og tiltak på kommunalt nivå ikke har ført frem, kan man søke bistand i spesialisthelsetjenesten. Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) tilbyr råd og veiledning, samt at man kan henvise barn og ungdom iht. pakkeforløp psykisk helse for barn og unge. BUP har spesifikk kompetanse innen utredning og behandling av ulike barnepsykiatriske symptomer som for eksempel følelsesmessige vansker, konsentrasjons- og atferdsmessige vansker. Henvisning til BUP må sendes fra lege, barnevernleder eller psykolog.

Individuell plan - koordinator:

- Ved behov for samarbeid mellom flere tjenester kan det være aktuelt å søke om IP/koordinator i kommunen. IP er et verktøy og en metode for samarbeid mellom tjenestemottaker og tjenesteapparatet for personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester. IP er en plan som samordner tjenester og virkemidler fra flere tjenesteleverandører fra start til et mål.